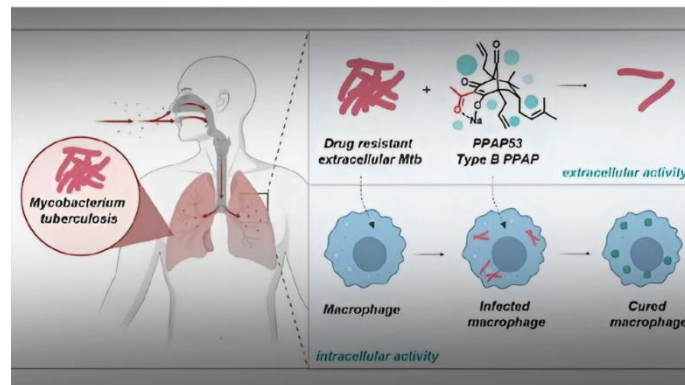

ข่าวออนไลน์ประจำวันศุกร์ที่ 15 ธันวาคม 2566

ที่มา : <https://www.thairath.co.th/scoop/theissue/2566701>

สารประกอบใหม่มีแนวโน้มต่อสู้กับวัณโรค

วัณโรคเป็นโรคติดต่อที่แพร่หลาย ส่งผลกระทบต่อผู้คนหลายล้านคนในแต่ละปี ก่อนหน้านี้เป็นสาเหตุการเสียชีวิตอันดับต้นๆ โรคนี้เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย *Mycobacterium tuberculosis* ซึ่งการตรวจหาวัณโรคตั้งแต่เนิ่นๆ ถือเป็นเรื่องท้าทาย เพราะ *Mycobacterium tuberculosis* สามารถซ่อนตัวในแมคโครฟาจ (Macrophage) คือเม็ดเลือดขาวชนิดที่ทำหน้าที่จับกินสิ่งแปลกปลอมที่เล็ดลอดเข้าไปในร่างกายมนุษย์ แม้ว่าวัณโรคจะรักษาได้ด้วยยาปฏิชีวนะทั่วไปได้ แต่การที่แบคทีเรียสัมผัสกับยาเหล่านี้ช้าๆ อาจส่งผลให้เชื้อเกิดการดื้อยาหลายขนาน

แต่นักวิจัยก็ไม่ย่อท้อหาทางต่อสู้ เมื่อไม่กี่ปีที่ผ่านมานี้ นักวิจัยนำโดยผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีเดรสเดิน ในเยอรมนี ได้พัฒนาสารธรรมชาติชื่อ polyprenylated polycyclic acylphloroglucinols (PPAP) คุณสมบัติของมันคืออนุพันธ์ PPAP53 มีลักษณะเด่นคือมีศักยภาพสูงและมีแนวโน้มที่ดีในการต่อสู้กับวัณโรคดื้อยาหลายชนิด และเปิดมุมมองใหม่ในการรักษาโรคที่เกิดจากความเสื่อมของระบบประสาท

ข่าวออนไลน์ประจำวันศุกร์ที่ 15 ธันวาคม 2566

ที่มา : <https://www.thairath.co.th/scoop/theissue/2566701>

ที่ระบุว่า จากการศึกษาสาร PPAP หรือ PPAP53 เฉพาะเจาะจงให้สามารถกระตุ้นแมคโครฟาจของมนุษย์เพื่อต่อสู้กับแบคทีเรียวัณโรคได้อย่างดีโดยไม่เป็นพิษ การต่อสู้กับวัณโรคภายในแมคโครฟาจทำได้สำเร็จตั้งแต่การติดเชื้อในระยะแรก และหลีกเลี่ยงการเริ่มจะดีดออกก่อนที่จะอาการติดเชื้อจะปรากฏขึ้น การทดสอบหลายครั้งชี้ว่า PPAP53 ต่อสู้กับวัณโรคในเซลล์โดยเฉพาะ โดยผ่านหรือกระตุ้นเยื่อหุ้มเซลล์แบบไม่ทำลายแมคโครฟาจ ซึ่งข้อได้เปรียบอีกประการของ PPAP53 ที่เหนือยารักษาที่มีอยู่ คือมันไม่ทำให้ความเข้มข้นของเอนไซม์ตับเพิ่มขึ้น.

ข่าวออนไลน์ประจำวันศุกร์ที่ 15 ธันวาคม 2566

ที่มา : <https://www.naewna.com/index.php>

‘ศูนย์จีโนมทางการแพทย์’อัปเดตผลทดลอง‘วัคซีนโควิด’ รุ่นล่าสุด XBB.1.5 โมโนวาเลนต์

‘ศูนย์จีโนมทางการแพทย์’อัปเดตผลทดลอง‘วัคซีนโควิด’ รุ่นล่าสุด XBB.1.5 โมโนวาเลนต์

15 ธันวาคม 2566 ศูนย์จีโนมทางการแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี โพสต์ข้อความผ่านเฟซบุ๊ก Center for Medical Genomics ดังนี้...

องค์การอนามัยโลกระบุวัคซีนโควิด-19 เจนเนอเรชันล่าสุด “XBB.1.5 โมโนวาเลนต์” สามารถกระตุ้นแอนติบอดีในระดับสูงและต่อสายพันธุ์โควิดที่หลากหลาย(broad spectrum antibodies) เช่นโอไมครอนกลุ่มสายพันธุ์ XBB* (EG.5, HV.1, HK.3) และโอไมครอนกลุ่มสายพันธุ์ BA.2.86* (JN.1 และ XDD)

องค์การอนามัยโลกแถลงเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2566 ว่า ทีมที่ปรึกษาด้านเทคนิค (WHO Technical Advisory Group on COVID-19 Vaccine Composition หรือ TAG-CO-VAC) ได้เสนอว่าองค์ประกอบของวัคซีนที่ใช้ป้องกันโควิด-19 ระหว่างปี 2566-2567 ควรใช้ต้นแบบหรือหัวเชื้อเป็นโอไมครอน XBB.1.5 เพียงสายพันธุ์เดียว (โมโนวาเลนต์) เพราะสามารถสร้างแอนติบอดีที่เข้าจับและทำลายอนุภาคไวรัสทั้งกลุ่มสายพันธุ์ XBB* ซึ่งรวมถึง EG.5, HK.3, HV.1 และกลุ่มสายพันธุ์ BA.2.86* เช่น JN.1 และ XDD (broad spectrum antibodies)

ข้อเสนอของ TAG-CO-VAC มาจากหลักฐานเชิงประจักษ์จากรหัสพันธุกรรมทั้งจีโนมของโควิด-19 ที่มีวิวัฒนาการของสายพันธุ์มาอย่างต่อเนื่อง และขอบเขตของการตอบสนองทางภูมิคุ้มกันที่ถูกระตุ้นด้วยวัคซีน XBB.1.5 โมโนวาเลนต์ ต่อสายพันธุ์โอไมครอนที่แพร่หมุนเวียนอยู่ทั่วโลกในขณะนี้โดยสรุปได้เป็น 3 ประเด็นสำคัญคือ

1. ไวรัสโคโรนา 2019 ยังคงเป็นสาเหตุของการติดเชื้อและก่อโรคในมนุษย์ และมีการวิวัฒนาการทางพันธุกรรมอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้โปรตีนส่วนหนามของไวรัสมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาเพื่อหลบเลี่ยงภูมิคุ้มกัน

2. วัคซีนป้องกันโควิด-19 เจนเนอเรชันล่าสุดที่เรียกว่า “โมโนวาเลนต์ XBB.1.5” สามารถกระตุ้นการสร้างแอนติบอดีที่ทำลายไวรัสโควิด-19 สายพันธุ์โอไมครอนได้ โดยมีการผลิตใช้ในหลายแพลตฟอร์ม รวมถึงวัคซีนเชื้อตาย (Inactivated Vaccines), วัคซีนที่ใช้ไวรัสเป็นพาหะ (Viral Vector Vaccines), วัคซีนชนิดสารพันธุกรรม หรือวัคซีนชนิดเอ็มอาร์เอ็นเอ (mRNA) และวัคซีนที่ทำจากโปรตีนบางส่วนของเชื้อไวรัสโควิด-19 (Protein Subunit Vaccine) วัคซีน XBB.1.5 โมโนวาเลนต์สามารถกระตุ้นให้ร่างกายสร้างแอนติบอดีที่สามารถเข้าจับและทำลายไวรัสสองกลุ่มหลัก คือ

I. โอไมครอนกลุ่ม XBB* และลูกหลาน เช่น XBB.1.5, XBB.1.16, EG.5, HK.3 และ HV.1

II. โอไมครอนกลุ่ม BA.2.86* และลูกหลานเช่น JN.1 และ XDD

3. เมื่อพิจารณาถึงวิวัฒนาการของไวรัสโคโรนา 2019 และการตอบสนองทางภูมิคุ้มกันจากการฉีดวัคซีน XBB.1.5 โมโนวาเลนต์ที่กระตุ้นการสร้างแอนติบอดีที่สามารถเข้าจับและทำลายอนุภาคไวรัสโอไมครอนสองกลุ่มหลักที่กล่าวข้างต้นได้เป็นอย่างดี (broad spectrum) ดังนั้นทาง TAG-CO-VAC จึงแนะนำองค์การอนามัยโลกให้คงองค์ประกอบต้นแบบหรือหัวเชื้อการผลิตวัคซีนเจเนอเรชันล่าสุดเป็นโอไมครอน XBB.1.5 ชนิดโมโนวาเลนต์ (สายพันธุ์เดียว) เพื่อป้องกันการระบาดรุนแรงของโควิด-19 ในช่วงปี 2566-2567

ข่าวออนไลน์ประจำวันศุกร์ที่ 15 ธันวาคม 2566

ที่มา : <https://www.naewna.com/index.php>

วัคซีนชนิดนี้ได้รับการแนะนำจากองค์การอนามัยโลกและองค์การอาหารและยาของสหรัฐฯ มาก่อนหน้าตั้งแต่ 11 กันยายน 2566 โดยกำหนดให้บริษัทผู้ผลิตวัคซีนโควิด-19 เปลี่ยนไปผลิตวัคซีนสายพันธุ์ XBB แบบโมโนวาเลนต์สำหรับใช้ในปี 2566-2567 เนื่องจากโอมิครอนกลุ่ม XBB* เป็นโควิดสายพันธุ์หลักที่แพร่ระบาดทั่วโลกในขณะนี้ โดยสามารถแพร่เชื้อได้มากกว่าและหลบเลี่ยงระบบภูมิคุ้มกันได้ดีกว่าโอมิครอนสายพันธุ์ดั้งเดิมที่ระบาดมาก่อนหน้า

โปรตีนส่วนหนามของรุ่นลูก รุ่นหลานของโอมิครอนกลุ่ม XBB* เช่น EG.5, HV.1, HK.3, และรุ่นลูก รุ่นหลานของโอมิครอนในกลุ่ม BA.2.86* เช่น JN.1 และ XDD มีการกลายพันธุ์เปลี่ยนแปลงแตกต่างไปอย่างอิสระมากกว่า 30 ตำแหน่ง แต่ก็มีบางส่วนของหนามโดยเฉพาะกระดอมีโนตำแหน่งที่ 455 และ/หรือตำแหน่งที่ 456 ที่มีการกลายพันธุ์ที่มาบรรจบกัน (convergent evolution)

วิวัฒนาการที่มาบรรจบกัน(convergent evolution) เป็นกระบวนการที่สิ่งมีชีวิตที่ไม่เกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิดพัฒนาลักษณะบางอย่าง เช่น บางส่วนของหนามของโอมิครอน XBB* และ BA.2.86* ในบางตำแหน่งมา มีรูปแบบคล้ายกัน วิวัฒนาการมาบรรจบกันเกิดขึ้นเมื่อสิ่งมีชีวิตพยายามปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมหรือระบบนิเวศที่คล้ายคลึงกัน ในกรณีของโควิด-19 คือการหลบเลี่ยงภูมิคุ้มกันที่ถูกกระตุ้นจากการฉีดวัคซีนหรือการติดเชื้อตามธรรมชาติทำให้เกิดการคัดเลือกโดยธรรมชาติซึ่งเป็นแรงผลักดันอันสำคัญให้เกิดวิวัฒนาการที่มาบรรจบกัน

การทดสอบวัคซีน XBB.1.5 โมโนวาเลนต์ในสัตว์ทดลอง พบว่าวัคซีนโมโนวาเลนต์ XBB.1.5 กระตุ้นให้เกิดการสร้างแอนติบอดีที่เข้าจับและทำลายโอมิครอนกลุ่มสายพันธุ์ XBB* (เช่น EG.5, HV.1, HK.3) ได้ดีกว่าโอมิครอนกลุ่มสายพันธุ์ BA.2.86* (เช่น JN.1 และ XDD) ซึ่งบ่งชี้ว่า BA.2.86* มีบางส่วนของหนาม(แอนติเจน)ที่แตกต่างไปจากกลุ่ม XBB.1.5*

ในทางตรงกันข้ามจากการทดสอบในกลุ่มคนพบว่าแอนติบอดีจากซีรัมจากผู้ที่ได้รับการฉีดวัคซีนด้วยวัคซีน XBB.1.5 โมโนวาเลนต์ทั้งที่เคยหรือไม่เคยติดเชื้อโควิด-19 มาก่อน สามารถสร้างแอนติบอดีเข้าจับและทำลายอนุภาคไวรัสทั้งกลุ่มสายพันธุ์ XBB* ซึ่งรวมถึง EG.5, HK.3, HV.1 และกลุ่มสายพันธุ์ BA.2.86* เช่น JN.1 และ XDD

วัคซีน XBB.1.5 โมโนวาเลนต์ชนิดเดียวกันที่ฉีดในสัตว์ทดลองและในคน(อาสาสมัคร) พบว่าแอนติบอดีที่ถูกกระตุ้นให้สร้างขึ้นกับมีประสิทธิภาพที่แตกต่างกัน แอนติบอดีในคนจะมีประสิทธิภาพในวงกว้าง (broad spectrum antibodies) สามารถจับกับอนุภาคโอมิครอนเป้าหมายได้หลากหลายสายพันธุ์ ส่วนแอนติบอดีในสัตว์จะมีประสิทธิภาพในการจับกับโอมิครอนเป้าหมายไม่กี่สายพันธุ์ (narrow spectrum antibodies) กล่าวคือแอนติบอดีในสัตว์จะเข้าจับและทำลายโอมิครอนกลุ่มสายพันธุ์ XBB* (เช่น EG.5, HV.1, HK.3) ได้ดีกว่าโอมิครอนกลุ่มสายพันธุ์ BA.2.86* (เช่น JN.1 และ XDD) ส่วนแอนติบอดีในคนจะเข้าจับและทำลายโอมิครอนกลุ่มสายพันธุ์ XBB* ได้ใกล้เคียงกับการเข้าจับและทำลายโอมิครอนกลุ่มสายพันธุ์ BA.2.86* ซึ่งน่าจะสะท้อนถึงการฉีดวัคซีนและการติดเชื้อโควิด-19 ตามธรรมชาติจนเกิดภูมิคุ้มกันต่อโควิด-19 สะสมในประชากรมนุษย์ซึ่งในกลุ่มสัตว์ทดลองไม่มี ดังนั้นเมื่ออาสาสมัครได้รับการฉีดวัคซีน XBB.1.5 โมโนวาเลนต์ จึงมีการกระตุ้นแอนติบอดีในระดับสูงและต่อสายพันธุ์โควิดที่หลากหลายมากกว่า (broad spectrum antibodies) //-----005

ข่าวออนไลน์ประจำวันศุกร์ที่ 15 ธันวาคม 2566

ที่มา : <https://www.hfocus.org/content/>

สร. แจงแผนตรวจราชการ ปี 67 เน้นติดตาม 13 นโยบายและ Quick Win

ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ชี้แจงแผนการตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ 2567 เน้นการกำกับติดตามงาน 13 นโยบาย ส่วนแผนตรวจราชการเพิ่มขึ้น 1 กรณี เป็นการตรวจราชการกรณีพิเศษ สำหรับกำกับติดตาม Quick Win

เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม นพ.โอภาส การย์กวินพงศ์ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานประชุมชี้แจงแผนการตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ 2567 โดยมี นพ.กิตติศักดิ์ อักษรวงศ์ รักษาการแทนรองปลัดกระทรวงสาธารณสุข นพ.สวัสดี อภิวัจนีวงศ์ รักษาการในตำแหน่งหัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข ผู้บริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เข้าร่วมประชุมออนไลน์และออนไลน์

นพ.โอภาส กล่าวว่า การตรวจราชการเป็นกลไกสำคัญที่จะกำกับติดตามการดำเนินงานด้านการแพทย์และการสาธารณสุขให้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน โดยในวันนี้มีการถ่ายทอดทิศทางระบบการตรวจราชการประจำปี 2567 และชี้แจงทำความเข้าใจในกรอบประเด็นแนวทางการตรวจ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องแต่ละระดับได้รับทราบและมีการปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สำหรับแนวทางการตรวจราชการในปีนี้จะเน้นติดตามการดำเนินงาน 13 นโยบาย กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.2567 รวมถึงปรับตัวชีวิตให้กระชับ เน้น output / outcome และการใช้ข้อมูลที่มีในระบบ รวมถึงสร้างกลไกในการติดตามและประเมินผลโดยหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และใช้หลัก Grouping /Clustering และ House Model เป็นแนวทาง

กำหนด 40 ตัวชี้วัดสอดคล้องนโยบายรัฐบาล

โดยในปีนี้ กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดตัวชี้วัดสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ผู้บริหารระดับสูง ยุทธศาสตร์ชาติ และระบบงานของหน่วยบริการ มี 9 ประเด็น 40 ตัวชี้วัด และกำหนดแผนการตรวจราชการไว้ 3 กรณี คือ

- 1.การตรวจราชการกรณีปกติ เป็นการตรวจราชการตามนโยบายกระทรวงสาธารณสุข (2 รอบ/ปี) และการตรวจราชการตามปัญหาสำคัญของแต่ละพื้นที่ทั้ง 12 เขตสุขภาพ เพื่อผลักดันการแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพของประชาชนได้อย่างครอบคลุม
- 2.การตรวจราชการกรณีพิเศษ เป็นการกำกับติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย Quick Win 100 วัน ตามนโยบายกระทรวงสาธารณสุข
- 3.การตรวจราชการแบบบูรณาการร่วมกับสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นกระบวนการกำกับติดตามเพื่อผลักดันให้เกิดการผนึกกำลังระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้องให้บรรลุผลสำเร็จตามแผนการตรวจราชการแบบบูรณาการในภาพรวมของประเทศ